

Protokoll Ålands Skärgårdsnämnds möte 2/2021

Tidpunkt Onsdagen den 16.06.2021 kl.13:00-14:40

Plats Videolänk via Google meet

Närvarande: Näringsminister Fredrik Karlström, ordförande
Satu Numminen, Kumlinge
Madelene Ahlgren-Fagerström, Kökar
Andreas Henriksson, Föglö (kl.13:15)

Övriga kallade: Kennet Lundström (kommunsekreterare) Sottunga
Niklas Oriander (kommundirektör)Kumlinge
Agneta Wackström (sekreterare), Företagsam Skärgård

Agenda

1. Mötet öppnas

Ordförande Fredrik Karlström öppnade mötet kl.13:01.

2. Genomgång av föregående protokoll 2/2021

Beslut: Föregående mötesprotokoll från 3.3.2021 godkändes.

3. Gott exempel om/för/från skärgården

3.1 Hälsningar från Skärgårdskommunerna alla kommunerna får 2 min var.

Kökar, Madelene Ahlgren-Fagerström

Ledamot Ahlgren-Fagerström lyfte att det är svårt att boka bilplats på färjorna när de är fullbokade. Ledamot Ahlgren-Fagerström fortsatte med att informera om att brobygget i Karlby framskrider och är tacksam för investeringen. Bostäder behövs på Kökar, de finns ännu en stor brist på bostäder. Kökarveckan hålls i augusti som planerat. Bageriet har inte ännu hittat ny ägare.

Sottunga, Kennet Lundström

KS på Sottunga informerar om stor inflyttning till Sottunga. Från senaste år har kommunens befolkning ökat med ca. 25-30% Rekordsiffror som Sottunga är glada för och hoppas att håller i. Analysen var att många flyttar från Sverige eftersom det inte finns någon skolplikt på Åland/Finland som i Sverige.

Sottunga har öppnat diskussioner med Landskapsregeringen (LR) om en möjlig kommunsammanslagning. LR har skickat en formell förfrågan till Föglö och Kökar. Sottunga kommun väntar nu på beslut från LR om de är behöriga att få finansiering under paragrafen, kommuner i ekonomisk utsatt situation, i början av juli. Discogolfbanan som ligger invid Sottunga gästhamn invigdes förra lördagen.

Kumlinge, Niklas Oriander KD och Satu Numminen

KD Oriander informerade att befolkningmängden minskat i kommunen. Kumlinge har nu börjat ta fram framtidsvisioner samt planer och strategier för att på sikt få ökad inflyttning och för att fortsättningsvis ha ett livskraftigt samhälle. Kumlinge måste bli bättre på marknadsföring genom att synas och höras. Kumlinge kommun är öppna för en diskussion med Sottunga kommun gällande en utredning om kommunsammanslagning. Ekonomin är bra. Kommunen följer budget som innebär ett resultat på, -400.000€. Kommunen är intresserad att sälja fibernätet som de äger tillsammans med Brändö kommun.

Ledamot Numminen informerar att turistföretagare på Kumlinge är hoppfulla och positiva inför kommande sommarsäsong. Företagarna hoppas på att turisterna kommer och de känner att de vet hur de skall följa rådande restriktioner och regler. En företagare har öppnat en ny restaurang i gamla Enklinge skola som serverar Thaimat. Ledamot Numminen lyfte att marknadsföringen runt skärgården har uppmärksammats på fastlandet i många olika medier och tidningar på både svenska och finska. Även Ålandstrafiken gjort reklam för hopp-on/hopp-off.

Föglö, Andreas Henriksson

Ledamot Henriksson lyfte att arbetslösheten minskat på Föglö. Turistföretagare väntar på att sommarsäsongen skall börjar med iver. Turistinfon i Degerby kommer öppna fredagen 18.6.2021.

Turisterna har börjat boka resor till Föglö och säsongen förväntas bli bra.

3.2 Ålands Landskapsregerings hälsningar till Skärgården.

Ordförande Karlström, konstaterade likt ledamot Numminen att Visit Åland lyckats med marknadsföringen mot fasta Finland. Visit Åland har bekräftat att företagare på Åland har fått många bokningsförfrågningar. Ordförande visar en presentation från Visit Åland hur de marknadsför skärgården och fasta Åland.

Ålands landskapsregering (ÅLR) har skickat 27.6.2021 en skrivelse till den Finska regeringen om de nya gränsrestriktionerna. ÅLR anser att de är samma risk om man kommer med färja eller flyg. Nu anses flyg vara säkrare i enighet med THL:s rekommendationer.

Turisterna som anländer till Åland från Finland är till största del en ny kundgrupp. De senaste dagarna har kryssningspassagerarmängden ökat. Ännu har inte tecken på merförsäljning i affärerna i Mariehamn påvisats. Ordförande hoppas att pandemin för med sig inflyttning till Åland. Fortsatt distansarbete bland företag skulle öka potentialen för inflyttning till Åland. Ifjol hade ca. 8000 personer flyttat ut från Stockholm. Åland hade en inflyttning på 1000 personer i fjol.

4. Inflyttningsstyrgruppens rapport.

Företagsam Skärgård har tillsatt en inflyttningsstyrgrupp per den 26.3.2021 som består av Kennet Lundström (Sottunga), Madelene Ahlgren-Fagerström (Kökar), John Wrede (Brändö), Marie Prokupek (Kumlinge) och Marie Johansson (Vårdö). John Wrede fungerar som ordförande. Under styrelsemötet 23.04.2021 valdes Hanna Fellman in för att representera Föglö. Arbetsgruppen har inte kallats in för konstituerande möte

Beslut: Till kännedom.

5. Ringväg Åland 100.

Ordförande rapporterar hur Ringvägen Åland 100 framskrider.

Diskussion:

Ordförande har fört diskussioner med Infrastrukturministern om Ringväg Åland 100 och det är bestämt att en styrgrupp kommer tillsättas som kontrollerar vad som krävs och vad som behövs för att genomföra detta projekt. Förslag till styrgruppsmedlemmar är Ålands Näringsliv, Skärgårdsnämnden, Trafikavdelningen, Näringsavdelningen samt Visit Åland. Arbetet inleds under hösten 2021. Ledamot Numminen önskade att tillägga att de skall utses vem som är ansvarig för kommunikationen mot kommunerna.

Beslut: Till kännedom.

6. Skärgårdsforskning på Åland.

Skärgårdsnämnden fick ta del av Christan Pleijels presentation om Bobarhet och hur han nu samarbetar med Skärgårdsinstitutet vid Åbo Akademi. Presentationen kan ses i efterhand genom denna presentation: <https://youtu.be/BxNK1OjBiyA>.

Bobarhetskonceptet blev framtaget med EU-medel och kan nu användas fritt. KD, John Wrede har själv deltagit i kursen vid Åbo Akademi och vill lyfta frågan om vi på Åland borde forska runt Skärgårdsfrågor vid Högskolan eller vidareutveckla bobarhetskonceptet. Wredes vill lyfta intresse för samarbete mellan Skärgårdsinstitutet vid Åbo Akademi och Högskolan på Åland för att driva forskning rörande Skärgården.

Diskussion: KD Oriander informerade på kollegan John Wredes vägnar att i kommunerna måste flertalet beslut göras som skulle var bra att ha fakta och kunskap bakom. En egen forsknings/utbildningsenhet på Åland skulle kunna ge svar på dessa frågor. Övriga ledamöter tycker att en fortsatt diskussion är på sin plats och att de önskar ytterligare information. Detta är ett intressant initiativ.

Beslut: Till nästa möte skall verksamhetsledare Wackström bjuda in SIÅB, Högskolan på Åland, Åland living, Christian Pleijel samt ÅLR ministrar för att ta del av John Wredes initiativ.

7. Brist på bostäder i skärgården.

En frågeställning som tidigare har diskuterats på flera möten är uppfylla behovet av bostäder. Det torde vara helt klart att för att få ökad inflyttning till skärgården så bör det givetvis finnas någonstans att bo. I första hand hyresrätter men också möjlighet att köpa. Kan kommunerna eller privata sektorn få finansieringsstöd av LR?

Diskussion: Ordförande lyfter att inflyttningsstyrgruppen skulle kunna ta fram konkreta förslag som sedan ÅLR kan ta ställning till och möjligen skriva en stödordning efter de förslaget. Styrgruppen kartlägger först vad som finns och behövs i skärgården för att sedan göra en plan.

Beslut: Denna fråga om bostadsbrist flyttas till inflyttningsstyrgruppen i Företagsam Skärgård, som kan göra upp en projektplan. Det finns 10.000€ i projektbidrag som skilt kan ansökas om enligt resultatavtalet.

8. Ärenden rörande skärgården.

- Skärgårdskommunmöte var den 11.6.2021 på Vårdö, Kallas skärgård.

KS Lundström gav en kort rapport om vilka frågor som behandlades bl.a. jordförvärvslagen, biodiversiteten på Åland samt att landskapsbidraget inte räcker inte till gällande stödundervisningen för elever med annat modersmål än svenska, Rainer Juslin informerade om möjligheten till utökad distansundervisning för grundskoleelever. Fiskodlingen behöver en lokaliseringsplan för Ålands allmänna vatten. Skärgårdsmarknaden kommer hållas i höst.

- Ö för Ö på Föglö är uppskjutet till hösten 2021

9. Tandvård i Skärgården

Den ambulerande tandvården medöronmärkta medel dras in för skärgårdskommunerna.

Diskussion: Ledamot Ahlgren-Fagerström har lyft ärendet för att detta inte är socialt hållbart att barn och äldre ska åka in till fasta Åland för att få tillgång till tandvård, utan att det fortsättningsvis borde vara skärgårdsbaserat likt det är idag. Många äldre har transportsvårigheter. Ledamot Numminen höll med och tillade att detta också kommer bli kostsamt i längden för kommunerna att be invånarna åka till Mariehamn för många idag arbetar kommunalt som bor tex. på Kumlinge. Då måste inhoppare kallas in när tjänstemännen är ledig p.g.a. av dennes barns tandläkarvård. Ledamot Numminen ber ordförande att föra vidare till Landskapsregeringen och ÅHS att de bör ha helheten i beaktande när liknade besluts görs och även ha en god kommunikation med de berörda kommunerna så snabbt ett beslut är gjort.

Beslut: Ordförande Karlström tar ärendet vidare.

10. Övriga ärenden

Protokolljusteringen måste gå smidigare. Ledamöterna bes skicka ett ok så snabbt som möjligt efter att de har läst protokollet.

NSS fick ta del av besöksdata från Skärgårdsstiftelsens områden (Sverige) med stöd av mobila positioneringsdata från Telia.

11. Mötets avslutande, nästa möte.

Ordförande kallar till nästa möte.

Mötet avslutas kl.14:40

Protokolljustering

Ort

Datum

Fredrik Karlström, ordförande

Agneta Wackström, sekreterare